

Tredje roten, tomt 15

Kvarteret Klensmeden

Femtonde roten 1637–57v

Östra Hamngatan 46, Kyrkog 29

Sjunde roten 1657h–70

Hörntomt vid Östra Hamnen

Nils Jönsson 1641: 5 mtl

änkan *Ingeborg Nils Jönnes* R15 1642–43, 1646, 1648: 3 mtl, 1644: 2 mtl, 1645: 1 mtl–1648

Handelsmannen Matthias Winkelman 1662 2½

(burskap 1655, begr. D 13.6.1671), som var måg till rådmän *Sven Bengtsson och hans hustru Bengta Lideman*, ägde 1755 gården. Han var i tjänst hos *Henrik Sahlfelt* 1649–50. I Lidköpings rådhusrätts dombok omtalas 1.10.1679 sal handelsmannen i Göteborg *Matthias Winkelmans efterleverska Britta Svendsdotter*. Den 27.7.1688 fordrade kyrkvärden *Matthias* betalning för avlidne *Matthias Winkelmans* dotter *Margareta (Winkelmans)* grav och lägerställe i svenska kyrkan. Hon hade nu blivit nedsatt i sin morfaders grav. Magistraten efterskänkte skulden med hänsyn till ”likets fattigdom och medellöshet” (Gbg hj II s. 296). Fryxells värmländska släktbok omtalar ett par andra döttrar till *Matthias Winkelman*: *Annika*, gift med *ryttmästare Alsing* (son *Benedicht Alsing*) och *Catharina Winkelman*, gift med *befallningsman Fagerdahl*.

Åbo på gården 1680–81 var

Handelsman Anders Bengtsson Kiärrman, som senare blev ägare (uppbud 17.12.1683, fasta 28.4.1684) Gården sades ligga på hörnet mellan sal *Olof Björnssons* tomt i söder och sal *Nils Erikssons* gårdar i öster (1⅓ tomt).

Annandag påsk 1686 rymde *Anders Bengtssons dräng Olof Olofsson* sin kos (enligt kämnärsrättens protokoll 19 maj 1686). Hos *Johan Didriksson* i Gamlestaden lejde han en häst under förvändning, att han skulle till bröllop. När *Johans* hustru var ute i ett ärende passade *Olof Olofsson* på att byta sina gamla kläder mot en ny grå rock, nya skinnbyxor, en ny hatt och nya stövlar. Ett par nya skor stoppade han i våtsäcken. Han medförde också gehäng, värja och en lång bössa. En karl bar hans våtsäck. Kläderna hade tillverkats av *skräddaren Nils Torsson*, som litet före påsk av *Anders Bengtssons* dräng hade erhållit ett par bockskinn, av vilka han gjorde honom ett par byxor. *Olof* hade också med sig blått silkestyg, vilket *skräddaren* fann otjänligt, varför *Olof* kom tillbaka med gult silke samt tennknappar och ett skinn till ”byxesäckar”. Vidare hade han med sig prov på grått kläde. Han hade begärt, att *Nils skräddare* skulle göra honom en rock till helgen, eftersom han skulle resa till bröllop men *skräddaren* ursäktade sig med att han inte hade tid. I arbetslön hade han fått 16 öre smt. *Skomakaren Anders Kalvekull* hade sålt *Olof Olofsson* ett par nya stövlar för tre mark kurant.

Enligt magistratsprotokollet den 4.11.1689 lånade borgaren *Anders Bengtsson* den 22.12.1686 900 d kmt av *Christine* kyrka, vilka hade skänkts av *Sebastian Tham*. *Anders Bengtsson* hade då till tyska kyrkan pantsatt sitt nuvarande bostadshus med tomt belägen vid östra hamnen på södra sidan om *Mons*. *Ephraim Habichts* gård (bör vara norra sidan) och väster om *Mons*

Johan Buchou (som tydligen bodde i Nils Erikssons änkas gård). Anders Bengtsson kallas Kiärrman i 1696 års tomtöreslängd.

Gården ägdes 1704 av handlanden Anders Bengtssons änka *Maria Schröder*; den sägs 1710 omfatta $1\frac{2}{3}$ tomt. Hon sålde den 31.1.1719 för 8 000 d smt och en diskretion av 500 d smt gården till köpmannen *Thore Eriksson* (uppbud 9.2.1719). Köpet klandrades och gården övertogs 25.3.1719 av grannen i söder handlanden *Erik Nissen* på grund av hans naborätt. Maria Schröders bror, brukspatronen i Värmland *Carl Schröder*, bördade gården 4.5.1719 eftersom enligt lag börd går före naborätt. ”Hammarpatron” *Carl Schröder* fick fasta på gården 27.9.1720.

Handelsmannen, sedermera kommissarien Jöns Niclasson Holst

ägde gården 1722–37. Den upptas i bouppteckningen 6.8.1723 efter hans första hustru *Cecilia Christina Åkesson*, dotter till *fortifikationsbokhållare Åke Håkansson och Agneta Ofwens*.

Jöns Holst avled omkring 1747 (ej upptagen vare sig i svenska el tyska församlingens begravningsböcker). Han efterlämnade hela 356 798 d smt enl. bou 3.4.1747. Han ägde då ett större hus i hörnet vid Stora Torget intill Östra Hamnen med fem hela tomter (d.v.s. nuvarande börstomten 6.32 med bakgård 7.25, Högvakten), som övertogs av hans änka *Catharina Ekmarck*, dotter till handelsmannen *Olof Persson Ekmarck* och syster till *Jacob Sahlgrens driftiga änka Brigitta*. Catharina Ekmarck gifte om sig före april 1750 med *landshövdingen i Göteborg, generalen baron Johan Fredrik von Kaulbars* (1689–1762). Denna gård 3.15 vid hörnet av Kyrkogatan och Östra Hamnen hade Jöns Holst något av åren 1736–39 överlåtit till

handelsmannen Oluf Danielsson Åhman,

som fick burskap 23.10.1741 (begr. 26.2.1758). I bou efter honom 25.1.1759 värderades gården till 4 000 d smt. Hans änka *Elisabeth Rauwert* (1715–1803) sålde den 13.4.1764 för 16 000 d smt sitt på Kyrkogatan mellan handelsman Lars Wettermans hus å södra och klensmeden Nicolaus Ertmans gård å östra sidan belägna hus och gård till

handelsmannen Anders Swalin (1734–1799), gift *Ingrid Christina Jacobsson* (1740–1819), dotter till handelsman *Johan Jacobsson* och hans hustru *Ebba Christina Bruhn*, vars gård 2.11, Herrnh. Anders Swalin och hans hustru en tid ägde. Anders Swalin fick inträde i Handels-Societeten 29.3.1764 efter att ha tjänat hos *Johan Carl Böker* och burskap 12.10.1764. Som handelsbokhållare hade han tillsammans med *Samuel Bruce* köpt 3.19 (hälften var) av handelsman Jonas Ericsson men Swalin avstod 1763 sin hälft till Bruce. Swalin köpte sedermera Tjolöholm i Fjärås och flyttade dit. Gården 3.15, som en tid tillhörde kommissarie *Carl Wallman* och 1780 *mademoiselle Anna Pettersson* hade 1785 återgått i Anders Swalins ägo men tomtöreslängden 1790 uppger den endast till en tredjedels tomt. 1795 benämns fastigheten handelsmannen P. Swalins ödetomt. P. Swalin bör vara *kontrollören vid vägen Peter Swalin* (1729–1798).

Som ödetomt ägdes fastigheten 1800 av *handelsmannen N. Stenfelt* och kallades 1802 Stenfelts ”oinredda stenhus”. Den köptes 1806 av *handl Pehr Gustaf Geijer* (uppbud 10.11.1806) men såldes av honom 1812 till *handl Barthlomée Fred Fauche*. *Handl Daniel Dahl* uppbjöd 3.15 14.10.1816, urarva konkursauktion 16.1.1831.